

Prædiken i Købnerkirken

Hvis din broder forsynder sig imod dig, så gå hen til ham og drag ham til ansvar på tomandshånd. Hører han dig, så har du vundet din broder. Hører han dig ikke, så tag én eller to med dig, for på to eller tre vidners udsagn skal enhver sag afgøres. Hører han heller ikke dem, så sig det til menigheden, og vil han ikke engang høre efter menigheden, skal han i dine øjne være som en hedning og en tolder. Sandelig siger jeg jer: Hvad I binder på jorden, skal være bundet i himlen, og hvad I løser på jorden, skal være løst i himlen. Jeg siger jer også: Alt, hvad to af jer her på jorden bliver enige om at bede om, det skal de få af min himmelske fader. For hvor to eller tre er forsamlet i mit navn, dér er jeg midt iblandt dem.« Da kom Peter til ham og spurgte: »Herre, hvor mange gange skal jeg tilgive min broder, når han forsynder sig imod mig? Op til syv gange?« Jesus svarede ham: »Jeg siger dig, ikke op til syv gange, men op til syvoghalvfjerds gange.

(Matt 18, 15-22)

Vi kan jo ikke læse et helt evangelium op – endsige læse hele Bibelen – hver gang, vi er samlet omkring Guds ord. Derfor er det nødvendigt, at vi klipper en tekst ud og koncentrerer os om den – sådan, som vi har gjort det her i dag.

På den anden side er det naturligvis heller ikke ligegyldigt, hvilken sammenhæng den valgte tekst hører hjemme i, for den skal jo også forstås i lys af sin kontekst, som man siger.

Og den evangelietekst, vi netop har hørt, står hos Matthæus lige efter lignelsen om hyrden, der forlader de 99 får for at lede efter det ene, som er faret vild – og hvor Jesus slutter med ordene: Således er det jeres himmelske fars vilje, at ikke en eneste af disse små skal gå fortabt.

Derefter kommer så vores tekst, hvor vi på baggrund af sammenhængen må forstå det sådan, at den broder, der forsynder sig, netop er det vildfarne får, der ikke må gå fortabt, men skal reddes, og som i øvrigt skal tilgives syvoghalvfjerds gange, dvs. så mange gange, at man må opgive at holde regnskab med det - eller med andre ord: han skal tilgives uendeligt mange gange - ligesom vi selv er blevet tilgivet uendeligt mange gange og i øvrigt også uendeligt meget.

Thi efter dagens tekst, der slutter med disciplenes lidt jurafikserede spørgsmål om, hvor mange gange man er forpligtet til at tilgive sin bror – eller sin søster, forstår sig – så følger nemlig lignelsen om den gældbundne tjener, hvor han, der skyldte sin herre 10.000 talenter - det svarer til 500 tons sølv (eller vægten af ikke mindre end 1 mio. tretårnede sølvgafler – og dét er da et par stykker) – den tjener, han fik hele sin gæld eftergivet, men selv ville han ikke eftergive sin medtjener en gæld, svarende til sølle 400 gram sølv – det er sådan en syv-otte gafler ...

I sammenhæng med det vildfarne får bliver det klart, at hvis ens broder forsynder sig, så handler det ikke om at tage afstand fra ham under overholdelse af en foreskrevet procedure med første, anden, tredje gang, og så er det UD! Nej, så handler det om at få ham reddet ind igen - og gerne i tide, for en ødelagt relation mellem to medlemmer af en menighed bliver lynhurtigt til en ødelagt kultur i hele menigheden, ja, det anfægter endog menighedens forhold til Vorherre - eller som det lød i teksten: Hvad I binder på jorden, bliver bundet i himlen - de situationer, som I lader blive låst fast imellem to af jer, de vil også fastlåse noget i jeres menighed og i jeres gudsforhold.

Tro derfor ikke, at du efter tredje fejlslagne forsøg kan gå fra din bror i bevidsthed om, at nu har du gjort, hvad du var skyldig, og nu må han så have det så godt som den hedning og tolder, han skal anses for at være.

Du *har draget ham til ansvar*, som der står i teksten - i øvrigt, synes jeg, med en ikke særlig heldig oversættelse, for det handler ikke om at fastslå et ansvar og fremsætte et krav, men om at få ham til at indse det forkerte - underforstået: indse det, så han omvender sig og slipper ud af det.

Det handler om alt andet end fordømmelse og stillen til regnskab op ad muren. Det drejer sig om at hjælpe ham ud af det igen, i stedet for gennem en fordømmelse at låse ham fast i det.

Det handler, som der stod i teksten, om at vinde ham, ikke om at støde ham fra sig, ikke om at støde ham ud.

Det drejer sig ikke om at meddele en afstandtagen, men om at åbne en vej tilbage.

Hyrden, der har forladt de 99 får for at finde det ene, jager jo heller ikke det fundne får endnu længere ud i vildmarken, men han tager det til sig og sørger for, at det kommer hjem igen, så flokken atter bliver komplet.

I dag er vi forsamlet til økumenisk gudstjeneste – og forsamlet nok som en flok, men som en flok af sammenbragte børn – som en flok, der ikke er komplet. En flok af søsterkirker, der i historiens løb har forsyndet sig mod hinanden og skabt fastlåste relationer; en flok af kirker, der nok er hinandens brødre, men som til forskellige tider og med forskellig styrke har anset hinanden for at have en teologi og en trospraksis, der gjorde de andre til hedninge og toldere – og dét i sådan grad, at vi ikke rigtigt kan finde ud af, om vi hver for sig er den broder, der har forsyndet sig, og som skal formanens, eller vi er den søster, som skal gå hen og gøre det.

Men som så ofte rummer bibelteksten en løsning på det, vi ikke selv kan finde ud af.

Vi sidder nemlig ikke blot tilbage og må erkende, at den magt, vi fik til at binde i himlen, den har vi brugt til at låse fast på jorden, så vi nu ikke kan finde ud af at lukke hinanden ud og finde en fælles vej frem.

Evangeliet fortæller os nemlig også, at alt, hvad to af os her på jorden *bliver enige om* at bede om, dét skal de få af den himmelske Far. For hvor to eller tre er forsamlet i Jesu navn, dér er han midt iblandt dem, hedder det.

Hvad den danske bibeloversættelse her gengiver med et ord fra forhandlings- og kontraktsproget, nemlig at "blive enige om", dét har en helt anden klang på Det ny Testaments græske sprog, hvor udsagnsordet hedder *symphônein* – et ord, vi umiddelbart kan høre er forbundet med ordet *symfoni*. *Symphonein* – *symfoni*.

I et symfoniorkester spiller man sammen; men det er ikke det samme nodeblad, som førsteviolinen, andenviolinen, klarinetten og valdhornet spiller efter. Alligevel bliver der musik ud af det, fordi de ikke spiller mod hinanden, men spiller sammen med hinanden og forener deres stemmer – og at *forene stemmer* det er lige præcis, hvad ordet *symphônein* betyder, sammensat, som det er, af *sym*, der betyder *sammen*, og *phônê*, der betyder *stemme* – en symfoni er en forening af forskellige stemmer.

Det er – med et ord, som vi danske vist godt kan lide – et *rummeligt* begreb, fordi det giver plads for forskellige stemmer, - men jo altså under den klare forudsætning, at der skal blive musik ud af det – at det skal blive en *symfoni* og ikke en *kakofoni*, hvor den ene spiller i a-dur og den anden i b-mol.

Nu er det jo ærligt talt den kirkehistoriske erfaring, at nok *kan* der ske – og nok *er* der sket fremskridt i økumenisk henseende, ikke mindst i de sidste 40-50 år, men det er alligevel, som om vi hele tiden når til en hurdle, vi ikke rigtigt kan komme over, og hvor vi derfor tit bare falder tilbage på at give hinanden skylden for, at vi ikke kommer længere.

Hvorfor når vi så ikke til at realisere en synlig kirkens enhed, hvis vi trods alt er enige om at bede Den himmelske Far om den? Eller er vi måske bare slet ikke så enige om det? Er der noget i den enkelte kirkes selvforståelse og i vores personlige identitetsfølelse, som stiller sig i vejen? Vil vi, når det kommer til stykket, nok gerne være med i orkestret – om ikke af andre grunde, så fordi vi heller ikke så gerne vil være udenfor – men samtidig alligevel hellere opføre vores eget lille solonummer end spille med i den store symfoni? Opfylder vi måske slet ikke forudsætningen for, at vores himmelske Far kan give os dét, vi dog beder om?

Jeg ved ikke, om svaret findes entydigt i dagens bibeltekst, men der står i hvert fald noget mere i den, nemlig det lille ord "for" – eller som det hed i den gamle oversættelse: "thi".

Alt, hvad to af jer her på jorden bliver enige om at bede om, siger Jesus, dét skal de få af min himmelske far – og så kommer det: *Thi* hvor to eller tre er forsamlet i mit navn, dér er jeg midt iblandt dem.

Aha – det er altså ikke nok, at vi sætter os ned og begynder at spille et eller andet; det bliver kun til symfoni, når Han er midt i blandt os – eller med andre ord, når han er orkestrets dirigent, og det bliver han kun, når vi er forsamlet i hans navn.

Ordet "navn" er sådan et prægnant begreb i Bibelen. "Sig navnet!" var der engang en reklametekst, der lød – den handlede vist om OMA-margarine. Men det *er* ikke nok blot at sige navnet, for, sagde Jesus, ikke enhver, som siger: Herre, Herre! til mig, skal komme ind i Himmeriget, men kun den, der gør min himmelske Fars vilje.

Navnet, riget og viljen er tæt forbundne. De kommer jo også lige efter hinanden i det Fadervor, som er fælles for alle kristne: Helliget vorde dit *navn*, komme dit *rige*, ske din *vilje* – ja, man kunne fristes til at tænke, at Himmeriget netop kommer, og viljen netop sker, når navnet bliver helliget – dvs. når Gud selv, udtrykt ved sit navn, bliver hellig for os, forpligtende, engagerende, altfavnende og alt omsluttende.

Det er ikke nok at sige navnet Jesus; det handler – om jeg så må sige: om at flytte ind i det, om at blive i det.

Måske er hele hemmeligheden i det økumeniske, at vejen mod den synlige Kirkens enhed slet ikke går gennem aftaler og fælleserklæringer, hvor vigtige alle sådanne bestræbelser på at udrede de teologiske og historiske tråde end er, men at vejen til, at de alle må blive ét, som Jesus ønsker det, netop går gennem hans navn, gennem den enkelte søsterkirkes stadig tættere forbundethed med ham.

Måske er det i virkeligheden, men paradoksalt nok sådan, at først når katolikker bliver bedre katolikker og protestanter bedre protestanter, så kommer de hinanden nærmere – og med bedre katolikker tænker jeg naturligvis ikke på at blive bedre til at vide, hvorfor man ikke er protestant – og omvendt. Nej, en bedre katolik og en bedre protestant bliver man, når man kommer Kristus nærmere – for ham er det jo, hans navn er det jo, det må handle om for alle kristne kirker.

Da jeg i sin tid forelskede mig i den dejlige pige, som i dag er min kone, så sendte hun mig søde og kærlige breve fra Randers, hvor hun boede, og jeg kan huske, at poststemplet på frimærkerne havde en speciel tekst med lokalkolorit: Randers, stod der, byen med de 13 landeveje. Sandt var det da også, at Randers faktisk var centrum i et vejsystem, hvor 13 store landeveje førte ind mod byen, én fra Viborg, én fra Hobro, én fra Grenå, én fra Århus – og så altså ni andre.

Nu var det naturligvis sådan, at de vejfarende, der kom fra Viborg, og de, der kom fra Grenå – eller fra Hobro eller Århus, de var langt fra hinanden, så længe de var langt fra Randers, men jo tættere de kom ind mod byen, jo tættere kom de også på hinanden.

Jo tættere vi i hver kirke knytter os til Kristus som vort livs centrum, jo tættere kommer vi også på hinanden – og omvendt! Der går ingen genveje eller smutveje til Kirkens enhed uden om dens centrum.

Det økumeniske består derfor ikke i, at vi skal blive mindre baptistiske, mindre katolske, mindre lutherske, men i at vi skal ind til den egentlige, men langt hen ad vejen fælles kerne i den enkelte kirkelige tradition, dvs. ind til dét, som Jesus kalder sit navn, for dér er han så, midt iblandt os, som både Kirkens og enhedens Herre.

Jo bedre vi hver for sig bliver til at spille vort instrument, jo større bliver også vores mulighed for at blive til et helt og komplet symfoniorkester, hvor vi spiller i hans navn og efter hans noder.

Den bøn, vi så måske indtil videre kan enes om at bede sammen, kunne være den, som den franske katolske præst *Paul Couturier* formulerede. Han var en af de store skikkelser i den økumeniske bevægelse i Frankrig. Han brændte for Kirkens enhed, men han brændte ikke for en enhed i Kirken, hvis den ikke var Kristi enhed.

Han bad derfor om, at den enhed, som Kristus vil, må komme på det tidspunkt, hvor han vil, og blive opnået med de midler, han vil.

Lad det også være vores bøn i dag, at de kristne kirker må opnå den enhed, som Kristus vil, på det tidspunkt, han vil, og med de midler, han vil – kort sagt: *som han vil*. Amen.